

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2024-09-30

Diarienummer:
UBN-2024-04912

Handläggare:
Tove Tillenius

Kriterier för skolskjuts, busskort vald skola och elevresor

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa Kriterier för skolskjuts, busskort vald skola och elevresor enligt förvaltningens förslag,
2. **att** kriterierna med föreslagna ändringar börjar gälla för ansökningar som inkommer från och med den 1 januari 2025, samt
3. **att** Reglemente för skolskjuts och andra elevresor upphör att gälla från och med att Kriterier för skolskjuts, busskort vald skola och elevresor börjar gälla.

Ärendet

Utbildningsförvaltningen ser ett behov av förändringar i *Reglementet för skolskjuts och andra elevresor* vad gäller innehåll, språk och struktur. Det beror bland annat på ändringar i skollagen (2010:800) gällande anpassade skolformer och prejudicerande domar om växelvis boende. Utbildningsförvaltningen ser även skäl till att byta namn på elevresa i grundskolan till busskort vald skola och införa förtydligande avsnitt om att administrationen av busskort kan se olika ut beroende på vilken resform man har beviljats.

Vidare har Uppsala kommun beslutat om en ny styrdokumentsmodell (KSN-2020-03156, § 251). Detta innebär att reglementet ska skrivas om till dokumenttypen kriterier. Texttypen kriterier vänder sig bland annat till medborgare för att visa vilka kriterier som behöver uppfyllas för att få en viss typ av kommunal service – i detta fall rätten till skolskjuts, busskort vald skola eller elevresor. Rutiner för ansökningar och handläggning av ärenden, viss lagtext och annan information bör följaktligen inte vara en del av kriterierna och har därför tagits bort. Reglementet för skolskjuts och andra elevresor är ett omfattande dokument som kan vara svårt att ta till sig. För att göra

kriterierna mer lättillgängliga och lättförståeliga föreslås således ändringar av språk, struktur och omfattning.

Beredning

Ärendet har beretts av handläggare i skolskjutsenheten, enhetschef för samordning och resursplanering, avdelningschef för hemkommun och kommunjurister.

Förslaget har inga konsekvenser sett ur ett jämställdhets- eller näringslivsperspektiv.

Barnperspektiv

Enligt skollagen ska kommunen anordna skolskjuts från elevens hem till skolan och tillbaka. Det är dock upp till kommunen hur skolskjutsverksamheten organiseras och ska genomföras. Genom tydliga styrdokument underlättar kommunen för vårdnadshavare att förstå vad som krävs för att vara berättigad skolskjuts, busskort vald skola eller elevresa.

Föredragning

I och med att kommunen beslutat om en ny styrdokumentsmodell, behöver Reglemente för skolskjuts och andra elevresor revideras. Revideringen innebär att den politiska styrningen har förtydligats och att information och rutiner har tagits bort. En del innehåll finns kvar såsom det är formulerat i reglementet, medan en del text har skrivits om. Några mindre regeländringar har även gjorts. Språkligt har texten förenklats och förtydligats. Kriterierna är skrivna i punktform för att de ska vara lättare att ta till sig. Nedan följer en sammanfattning av de förändringar som har gjorts i förhållande till nuvarande reglemente.

Förslag till ändringar:

Innehåll som har förändrats

- Titel ändrad från "Reglemente för skolskjuts och andra elevresor (Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola)" till "Kriterier för skolskjuts, busskort vald skola och elevresor".
- Reglementet har en ny struktur med separata kapitel för skolskjuts, busskort vald skola respektive elevresa. Kriterierna för att få skolskjuts, busskort vald skola eller elevresor har förtydligats i underkapitel. Grundförutsättningarna för att få skolskjuts, busskort vald skola respektive elevresor har lyfts fram, såsom folkbokföring i kommunen och skola.
- Begrepp och definitioner återfinns i ett gemensamt kapitel i slutet av dokumentet.
- Elevresa för elever i vald förskoleklass och vald grundskola har bytt namn till busskort vald skola. Genom att byta namn, särskiljs busskort för vald skola från elevresor i gymnasiet, som bygger på lag (1991:1110) om kommuners skyldighet att svara för vissa elevresor. Utbildningsförvaltningen vill förtydliga att det endast innebär ett busskort och att det är ett beslut utöver skollagens skyldigheter.
- *Grundsärskola* har ändrats till *anpassad grundskola* utifrån ändringar i skollagen.
- *Gymnasiesärskola* har ändrats till *anpassad gymnasieskola* utifrån ändringar i skollagen.
- Förtydligande i avsnitt om möjligheten till självskjuts har lagts till, se 2.10.

- Förtydligande avsnitt om anpassningar avseende taxiresor i form av medresenär och ensamåkning har skrivits in. För att ges dessa anpassningar krävs underlag från exempelvis hälso- och sjukvården där det tydligt framgår att eleven har behov av den aktuella anpassningen. Det är inte tillräckligt med underlag från endast vårdnadshavare eller exempelvis vårdnadshavare, lärare eller speciallärare, se 2.7 och 6.6.

Innehåll som har lagts till

- Enligt en dom i Högsta förvaltningsdomstolen (mål nr 6231-21) har gymnasieelever rätt till växelvisa resor tills de fyller 18 år. Regeländringen har lagts till i de nya kriterierna, se 6.9.
- Gällande elever boende i korttidsboende, HVB, familjehem och stöd- eller kontaktfamilj har det förtydligats att placeringen ska pågå minst 3 månader, se 6.3. Placeringen ska vara varaktig och utbildningsförvaltningen och trafikcentralen behöver tid för handläggning och planering.
- Viss information har tillkommit i punkt 6.7 avseende gymnasiestudier i annan kommun eller annat län. Det har specificerats att gymnasieelever kan få ersättning för ett UL och SL-kort *för ungdom*. Vidare har det lagts till att det inte går att få reseersättning om du har inackorderingstillägg. Reseersättning är för gymnasieelever som bor i Uppsala kommun och studerar i en närliggande kommun. Inackorderingstillägg är för gymnasieelever som bor och studerar i en annan kommun än hemkommunen. Det går inte att kombinera dessa ersättningar, vilket utbildningsförvaltningen vill förtydliga.
- Ett underkapitel avseende administration har lagts till under alla kapitel om övriga regler. Buskort vald skola till elever i förskoleklass och grundskola är en kommunalt beslutad rättighet som ges utöver skollagens skyldigheter. För dessa resor vill kommunen kunna besluta om administrationen av busskorterna ska skötas av Region Uppsala eller om utbildningsnämnden ska välja att ersätta vårdnadshavare för eget inköp av skolbiljett, se 2.1, 4.1 och 6.1.

Innehåll som har tagit bort

- Avsnitt med lagtext har tagits bort. De lagar som styr skolskjuts nämns i inledningen. Övriga lagar, föreskrifter och förordningar som styr skolskjuts, men inte berör kriterier för att få skolskjuts har flyttats till en bilaga.
- Majoriteten av den information som kan anses vara rutiner har tagits bort. Enligt det nya styrdokumentssystemet ska rutiner inte nämnas i kriterier. Rutiner återfinns i stället i ett internt dokument.
- ”Skoltransportens körväg” har tagits bort. Informationen kommer att läggas till i ett internt dokument.
- ”Extrabeställning av skolskjuts” har tagits bort, då det inte längre ses som aktuellt.
- Begreppet taxivärd har tagits bort och ersatts med begreppet medresenär, se 2.6 och 6.5.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till kriterier ger inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 30 september 2024
- Bilaga 1, Förslag till Kriterier för skolskjuts, busskort vald skola och elevresor
- Bilaga 2, Reglementet för skolskjuts och andra elevresor

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Reglerande styrdokument

2024-09-30

Diarienummer:
UBN-2024-04912

Beslutsfattare:
Utbildningsnämnden

Dokumentansvarig:
Enhetschef för samordning och resursfördelning

Kriterier för skolskjuts, busskort vald skola och elevresor

Lokala föreskrifter

Taxor och avgifter

Kriterier

Innehåll

Inledning	3
1. Kriterier för skolskjuts.....	4
2. Övriga regler för skolskjuts.....	6
3. Kriterier för busskort vald skola – förskoleklass och grundskola	9
4. Övriga regler för busskort vald skola	10
5. Kriterier för elevresor i gymnasiet	12
6. Övriga regler för elevresor	13
Definitioner och begrepp	16
Ansvar	18
Relaterade dokument.....	18
Dokumenthistorik	18
Bilaga	19

Inledning

Dessa kriterier gäller för skolskjuts för elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola¹ och anpassad gymnasieskola², busskort vald skola för elever i förskoleklass och grundskola samt elevresor i gymnasieskola. Rätten till skolskjuts regleras i skollagen (2010:800). Skolskjuts i förskoleklass och grundskola behandlas i 9 kap. respektive 10 kap. Rätten till skolskjuts i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola tas upp i 11 kap. respektive 18 kap. Busskort vald skola för elever i förskoleklass och grundskola hanteras dock inte i skollagen, utan är ett kommunalt beslut (BUN-2008-0016.10). Vad gäller elevresor i gymnasiet och rätt till kostnadsfri resa mellan bostaden och skolan regleras det i lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor. (För övriga lagar, förordningar och föreskrifter som styr skolskjuts, se Bilaga.)

Syfte

Syftet med detta dokument är att tydliggöra vilka kriterier som behöver uppfyllas för att få skolskjuts, busskort vald skola och elevresa i Uppsala kommun. Kriterierna beskriver hur skollagen och lagen om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor tillämpas i Uppsala kommun. De behandlar även busskort vald skola för elever i förskoleklass och grundskola. Kriterierna ska säkerställa att kommunen ger en likvärdig service.

¹ Grundsärskola bytte namn till *anpassad grundskola* den 2 juli 2023.

² Gymnasiesärskola bytte namn till *anpassad gymnasieskola* den 2 juli 2023.

1. Kriterier för skolskjuts

Följande kriterier visar hur skollagen ska tillämpas i Uppsala kommun gällande skolskjuts för elev i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.

Elever som är folkbokförda i Uppsala kommun och går i en kommunal skola i sitt skolskjutsområde eller i en skola kommunen placerat dem i har rätt till skolskjuts. Det innefattar elever som placerats i en kommunal särskild undervisningsgrupp (nivå 4) eller i en kommunal resursenhet (nivå 5). Rätt till skolskjuts ges utifrån avstånd, trafikförhållanden, elevs funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet.

För att beviljas skolskjuts krävs att kriteriet i 1.1, en av punkterna i 1.2 och minst ett av skälen i 1.3 är uppfyllda. För skolskjuts vald skola, se avsnitt 1.4.

1.1 Folkbokförd

- Eleven är folkbokförd i Uppsala kommun.

1.2 Kommunal skola

- Eleven går i en kommunal förskoleklass eller grundskola i sitt skolskjutsområde eller en kommunal förskoleklass eller grundskola som kommunen har placerat eleven i.
- Eleven går i en kommunal anpassad grundskola eller en kommunal anpassad gymnasieskola i Uppsala kommun som kommunen placerat eleven i.

1.3 Skäl

1.3.1 Avstånd

Rätt till skolskjuts mellan hemmet och skolan har en elev som uppfyller följande kriterier:

- Eleven går i förskoleklass – årskurs 3 och skolvägen överstiger 2 km.
- Eleven går i årskurs 4 – 9 och skolvägen överstiger 4 km.
- Eleven går i anpassad gymnasieskola och skolvägen är minst 6 km.

Rätt till skolskjuts mellan hemmet och skolskjutshållplatsen har en elev som uppfyller följande kriterier:

- Eleven går i förskoleklass – årskurs 3 och hållplatsavståndet överstiger 2 km.
- Eleven går i årskurs 4 - 9 och hållplatsavståndet överstiger 3 km.

Elever boende i ett sammanhängande bostadsområde behandlas lika vad gäller rätten till skolskjuts. Det innebär att avståndet till skolan kan vara kortare än ovanstående avståndsgränser för dem som bor närmast skolan.

1.3.2 Trafikförhållanden

- För att avgöra om en elev har rätt till skolskjuts på grund av trafiksäkerhet görs en bedömning. Kommunen kan då bortse från avståndet mellan hemmet och skolan. Trafiksäkerhetsbedömningar bör omprövas minst en gång per år eller oftare om det behövs.
- Under vintern kan en elev ges rätt till skolskjuts om trafiksäkerheten försämras avsevärt, till exempel genom att vägbredden minskar på grund av oplogade vägrenar eller att sikten för fordon på en krokig eller backig väg sätts ned på grund av mörker. Endast mörker är dock inte ett skäl för vinterskjuts.
- Tiden för vinterskjuts fastställs som en viss period av året.

1.3.3 Elevs funktionsnedsättning

- Om en elev har behov av skolskjuts av medicinska eller psykiska skäl ska behovet styrkas med intyg från relevant profession, exempelvis läkare, psykolog eller kurator. I intyget ska det framgå hur funktionsnedsättningen påverkar elevens förmåga att ta sig till och från skolan.
- Skolskjuts kan även ges under en begränsad period på grund av medicinska skäl som inte beror på olycksfall. (För tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall, se 2.6 Olycksfall).

1.3.4 Annan särskild omständighet

- Kommunen kan vid annan särskild omständighet besluta om rätt till skolskjuts. Annan särskild omständighet kan vara en kombination av orsaker som var för sig inte är ett tillräckligt skäl för skolskjuts.

1.4 Skolskjuts vald skola

- En elev som valt en annan förskoleklass, grundskola, resursenhet i grundskola³, anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola än den där eleven annars skulle ha placerats och uppfyller kriteriet i 1.1, kan beviljas skolskjuts utifrån avstånd (1.3.1) eller trafikförhållanden (1.3.2), men endast om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Det innebär exempelvis att eleven kan beviljas skolskjuts, om det inte innebär en merkostnad för kommunen i jämförelse med om eleven gått i den skola som kommunen hade placerat eleven i.
- En elev som valt en annan förskoleklass, grundskola, resursenhet i grundskola⁴, anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola än den där eleven annars skulle ha placerats och uppfyller kriteriet i 1.1 kan vara berättigad till skolskjuts utifrån funktionsnedsättning (1.3.3) eller annan särskild omständighet (1.3.4), även om det innebär en merkostnad för kommunen.
- En elev som valt skola och inte har rätt till skolskjuts kan ha rätt till busskort vald skola utifrån avstånd (se kap. 3).

³ Gäller endast en resursenhet som beviljats resursenhetsersättning av kommunen.

⁴ Gäller endast en resursenhet som beviljats resursenhetsersättning av kommunen.

2. Övriga regler för skolskjuts

2.1 Administration

- Busskort för elever som beviljats skolskjuts administreras av Region Uppsala genom ett så kallat direktutskick.

2.2 Avståndsmätning vid skolskjuts

- Avståndet mäts i kommunens digitala skolskjutssystem.⁵
- Avståndet mäts mellan hemmet och skolans huvudingång.
- Vid avståndsmätning tas inte hänsyn till att undervisning kan bedrivas i andra lokaler än de på skolans huvudadress.
- Vid avståndsmätning tas hänsyn till trafikförhållanden.

2.3 Beslut om skolskjuts

- När en vårdnadshavare eller en myndig elev ansökt om skolskjuts görs en individuell prövning och ett beslut fattas.
- Under läsåret kan beslut om skolskjuts omprövas om vissa förhållanden har ändrats, exempelvis hemadress eller skola.

2.4 Elever i fritidshem och fritidsklubb

- Elever har inte rätt till skolskjuts mellan bostaden och fritidshemmet eller fritidsklubben. (Se 2.7 angående rätt till samordnad resa till eller från fritidshem eller korttidstillsyn för vissa elevgrupper.)

2.5 Familjehem, korttidsboende, hem för vård eller boende och stöd- eller kontaktfamilj

- En elev som ansöker om skolskjuts och bor i ett av följande hem, ska lämna in underlag som styrker detta:
 - ett familjehem
 - ett hem för vård och boende (HVB)
 - ett korttidsboende enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS)
 - en stöd- eller kontaktfamilj.
- Placeringen ska vara varaktig, det vill säga pågå mer än 3 månader.

⁵ Kommunens digitala skolskjutssystem är ett så kallat GIS-program. GIS står för geografiskt informationssystem.

2.6 Force majeure och vägförhållanden

- Skolskjuts kan ställas in på grund av olika yttre omständigheter och oförutsedda händelser, såsom väg- och byggnadsarbeten, väderförhållanden, naturkatastrofer och arbetskonflikter. Ersättningstransport ordnas inte i dessa fall.
- Skolskjuts trafikerar bara enskild väg om den är av godtagbar kvalitet. Om vägen har sådana brister att den inte är körbar, ställs skolskjutsen in. Skolskjutsen återupptas när bristerna är åtgärdade.

2.7 Skoltaxi med anpassningar

- Finns behov av ensamåkning eller plats för en medresenär, exempelvis medicinsk personal, ska det styrkas med ett utlåtande från relevant profession, såsom läkare, psykolog eller kurator. I utlåtandet ska det tydligt framgå att eleven har behov av anpassningen. Det är inte tillräckligt med underlag från endast vårdnadshavare.
- Utbildningsförvaltningen tillhandahåller inte medresenär, utan vårdnadshavare ansvarar för att ordna detta.

2.8 Olycksfall

- Kommunen ansvarar inte för skolskjuts vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas exempelvis arm- och benbrott, stukningar och liknande.
- Kommunen har en olycksfallsförsäkring för elever. Vid en tillfällig funktionsnedsättning kan vårdnadshavare ansöka om ersättning för resor till och från skolan.

2.9 Resa till och från fritidshem eller korttidstillsyn

- En elev som går i en anpassad grundskola, en anpassad gymnasieskola, en kommunal särskild undervisningsgrupp (nivå 4), en kommunal resursenhet (nivå 5) eller en resursenhet i en fristående grundskola⁶ har rätt till en kostnadsfri resa till och från ett skolanknutet fritidshem.
- En elev i förskoleklass eller grundskola som har beviljats korttidstillsyn enligt LSS har rätt till en kostnadsfri resa till och från ett skolanknutet fritidshem. För att beviljas en sådan resa ska beslutet om korttidstillsyn styrkas.
- Under skollov kan resa anordnas från hemmet eller korttidsvistelsen till fritidshemmet eller korttidstillsynen.

2.10 Samordning av skolskjuts

- Rätt till skolskjuts innebär inte att transport måste ordnas från bostadsadressen till den plats där utbildningen bedrivs eller att skolskjutsen

⁶ Gäller endast en resursenhet som beviljats resursenhetsersättning av kommunen.

måste anpassas till varje elevs skoltider. Kommunen kan samordna skolskjutsverksamheten och hänvisa elever till särskilda skolskjutshållplatser.

2.11 Självskjuts

- Kommunen kan i vissa fall tillgodose elevens behov av skolskjuts genom att betala självskjutsersättning, om det inte innebär en merkostnad för kommunen.
- Ersättningen följer Skatteverkets normer för skattefri ersättning för resa med egen bil.
- Ersättning kan inte sökas retroaktivt.

2.12 Skolskjuts mellan kommuner

- Skolskjuts ges inte till och från en vårdnadshavare i en annan kommun.
- Skolskjuts anordnas endast till andra kommuners skolor, om det inte medför organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för Uppsala kommun.
- Elever som med stöd av skollagen går i en annan kommuns skola och som behöver övernatta i den kommunen har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som för elever som bor i den kommunen. Det är i dessa fall kommunen som arrangerar utbildningen – inte Uppsala kommun – som ansvarar för skolskjuts.

2.13 Vårdnadshavares ansvar

- Ansvaret för enskilda barns färd till skolan ligger i grunden hos vårdnadshavarna.
- Om en elev har beviljats skolskjuts, har vårdnadshavarna ansvaret för eleven till dess hen stigit på skolskjutsen på morgonen.
- Om en elev missar skolskjutsen, har vårdnadshavarna ansvaret för att hen kommer till skolan.
- Efter skolans slut övertar vårdnadshavarna ansvaret för eleven när hen stiger av skolskjutsen.

2.14 Växelvis boende

- Vårdnadshavare kan ansöka om skolskjuts för barn med växelvis boende.
- Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadress, varav den ena även är elevens folkbokföringsadress.
- Skolskjuts beviljas inte till en vårdnadshavare i en annan kommun.
- Vårdnadshavare som begär skolskjuts för växelvis boende ska kunna visa hur boendet är upplagt, till exempel genom att lämna in ett schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang.

3. Kriterier för busskort vald skola – förskoleklass och grundskola

Elever i förskoleklass och grundskola kan erbjudas kostnadsfri resa med linjetrafik till vald skola om vissa avståndskriterier uppfylls (BUN 2008-0016-10). Det innebär i praktiken ett busskort för resa med befintlig linjetrafik eller skollinjetrafik i mån av plats. Rätt till busskort vald skola gäller endast inom Uppsala kommun. Vårdnadshavare till elev med funktionsnedsättning kan ansöka om skolskjuts (se 1.4 Skolskjuts vald skola).

Rätt till busskort vald skola har en elev som uppfyller nedanstående kriterier.

3.1 Folkbokförd

- Eleven är folkbokförd i Uppsala kommun.

3.2 Skola

- Eleven går i förskoleklass eller en grundskola i Uppsala kommun.

3.3 Avstånd

- Eleven går i förskoleklass – årskurs 3 och har en skolväg som överstiger 2 km.
- Eleven går i årskurs 4 – 9 och har en skolväg som överstiger 4 km.

4. Övriga regler för busskort vald skola

4.1 Administration

- Busskort vald skola administreras antingen av Region Uppsala genom ett så kallat direktutskick eller genom att utbildningsnämnden väljer att ersätta vårdnadshavare för en skolbiljett.

4.2 Avståndsmätning vid busskort vald skola

- Avståndet mäts i kommunens digitala skolskjutssystem.⁷
- Avståndet mäts mellan hemmet och skolans huvudingång.
- Vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan tas inte hänsyn till att undervisning kan bedrivas i andra lokaler än de på skolans huvudadress.
- Vid avståndsmätning tas inte hänsyn till trafikförhållanden.

4.3 Beslut och ersättning för busskort vald skola

- När en vårdnadshavare ansökt om busskort vald skola görs en individuell prövning och ett beslut fattas.
- Under läsåret kan beslut om busskort vald skola omprövas om vissa förhållanden har ändrats, exempelvis hemadress eller skola.

4.4 Familjehem, korttidsboende, hem för vård eller boende och stöd- eller kontaktfamilj

- Om en elev som ansöker om busskort vald skola bor i ett av följande hem, ska hen lämna in underlag som styrker detta:
 - ett familjehem
 - ett hem för vård och boende (HVB)
 - ett korttidsboende enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS)
 - en stöd- eller kontaktfamilj.
- Placeringen ska vara varaktig, det vill säga pågå mer än 3 månader.

4.5 Funktionsnedsättning

- En elev med funktionsnedsättning i förskoleklass eller grundskola kan ansöka om skolskjuts (se kap. 1. Rätt till skolskjuts).

⁷ Kommunens digitala skolskjutssystem är ett så kallat GIS-program. GIS står för geografiskt informationssystem.

4.6 Olycksfall

- Kommunen ansvarar inte för transport vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas exempelvis arm- och benbrott med gipsning, stukningar och liknande.
- Kommunen har en olycksfallsförsäkring för elever. Vid en tillfällig funktionsnedsättning kan vårdnadshavare ansöka om ersättning för resor till och från skolan.

4.7 Resa till och från fritidshem eller korttidstillsyn

- Elever i förskoleklass och grundskola som har beviljats korttidstillsyn enligt LSS har rätt till kostnadsfri resa till och från ett skolanknutet fritidshem. För att beviljas en sådan resa ska beslutet om korttidstillsyn styrkas.
- Under skollov kan resa ordnas från hemmet eller korttidsvistelsen till fritidshemmet eller korttidstillsynen.

4.8 Vårdnadshavares ansvar

- Ansvaret för enskilda barns färd till skolan ligger hos vårdnadshavarna.
- Vid busskort vald skola har vårdnadshavarna ansvar för barnet under resan till och från skolan.
- Vårdnadshavarna har också ansvar för att bedöma om barnet är moget att resa med linjetrafik (inklusive skollinjer) på egen hand.

4.9 Växelvis boende

- Vårdnadshavare kan ansöka om busskort vald skola för sitt barn vid växelvis boende.
- Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens.
- Busskort vald skola beviljas inte till en vårdnadshavare i en annan kommun.
- Vårdnadshavare ska kunna visa hur boendet är upplagt till exempel genom att lämna in ett fast schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang.

5. Kriterier för elevresor i gymnasiet

Elevresor innebär ersättning för dagliga resor mellan hemmet och skolan och är främst ett busskort för resa med linjetrafik. Detta är i enlighet med lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor. Vårdnadshavare till en elev med funktionsnedsättning eller en myndig elev med funktionsnedsättning i gymnasieskola kan ansöka om så kallad särskilt anordnad transport (se 5.4 Funktionsnedsättning). För elever som studerar i en annan kommun, se 5.7.

Rätt till elevresor har en elev som uppfyller nedanstående kriterier.

5.1 Folkbokförd

- Eleven är folkbokförd i Uppsala kommun.

5.2 Skola

- Eleven går i en gymnasieskola.

5.3 Avstånd

- Eleven har en skolväg som är minst 6 km.

5.4 Studiehjälp

- Eleven har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen (1999:1395).

6. Övriga regler för elevresor

6.1 Administration

- Busskort för elevresor administreras av Region Uppsala genom ett så kallat direktutskick.

6.2 Avståndsmätning vid elevresor

- Avståndet mäts i kommunens digitala skolskjutssystem.⁸
- Avståndet mäts mellan hemmet och skolans huvudingång.
- Vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan tas inte hänsyn till att undervisning kan bedrivas i andra lokaler än de på skolans huvudadress.
- Vid avståndsmätning tas inte hänsyn till trafikförhållanden.

6.3 Beslut om busskort för elevresor

- När en vårdnadshavare eller en myndig elev ansökt om elevresor görs en individuell prövning och ett beslut fattas.
- Under läsåret kan beslut omprövas om vissa förhållanden har ändrats, exempelvis hemadress eller skola.

6.4 Familjehem, korttidsboende, hem för vård eller boende och stöd- eller kontaktfamilj

- Om en elev som ansöker om elevresor bor i ett av följande hem, ska hen lämna in underlag som styrker detta:
 - ett familjehem
 - ett hem för vård och boende (HVB)
 - ett korttidsboende enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS)
 - en stöd- eller kontaktfamilj.
- Placeringen ska vara varaktig, det vill säga pågå mer än 3 månader.

6.5 Funktionsnedsättning

- En elev i gymnasieskola eller fristående anpassad gymnasieskola som har behov av busskort eller särskilt anordnad transport (skoltaxi) på grund av funktionsnedsättning kan ansöka om detta. Behovet ska styrkas med intyg från relevant profession, exempelvis läkare, psykolog eller kurator. I intyget ska det framgå hur funktionsnedsättningen påverkar elevens förmåga att ta sig till och från skolan.
- Busskort och särskilt anordnad transport kan även ges under en begränsad period på grund av medicinska skäl som inte beror på olycksfall.

⁸ Kommunens digitala skolskjutssystem är ett så kallat GIS-program. GIS står för geografiskt informationssystem.

- Särskilt anordnad transport gäller endast inom Uppsala kommun.

6.6 Skoltaxi med anpassningar

- Finns behov av ensamåkning eller plats för en medresenär, exempelvis medicinsk personal, ska det styrkas med ett utlåtande från relevant profession, såsom läkare, psykolog eller kurator. I utlåtandet ska det tydligt framgå att eleven har behov av anpassningen. Det är inte tillräckligt med underlag från endast vårdnadshavare.
- Utbildningsförvaltningen tillhandahåller inte medresenär, utan vårdnadshavare ansvarar för att ordna detta.

6.7 Olycksfall

- Kommunen ansvarar inte för transport vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas exempelvis arm- och benbrott med gipsning, stukningar och liknande.
- Kommunen har en olycksfallsförsäkring för elever. Vid en tillfällig funktionsnedsättning kan vårdnadshavare ansöka om ersättning för resor till och från skolan.

6.8 Resa till och från fritidshem eller korttidstillsyn

- Elever i gymnasieskola som har beviljats korttidstillsyn enligt LSS har rätt till kostnadsfri resa till och från ett skolanknutet fritidshem. För att beviljas en sådan resa ska beslutet om korttidstillsyn styrkas.
- Under skollov kan resa ordnas från hemmet eller korttidsvistelsen till fritidshemmet eller korttidstillsynen.

6.9 Gymnasiestudier i annan kommun eller annat län

- Vid gymnasiestudier i en annan kommun eller ett annat län som inte omfattas av Upplands lokaltrafiks skolkort utgår kontant ersättning, så kallad reseersättning.
- Ersättningen är som mest 1/30 av prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken.
- Elever som går i gymnasieskola i Stockholms stad får en ersättning som motsvarar kostnaden för ett UL och SL-kort för ungdom.
- Det går inte att få reseersättning om du har inackorderingstillägg.

6.10 Vårdnadshavares ansvar

- Ansvaret för enskilda barns färd till skolan ligger hos vårdnadshavarna.
- Vid elevresor har vårdnadshavarna ansvar för sitt barn under resan till och från skolan.
- Vårdnadshavarna har även ansvar för att bedöma om barnet är moget att resa med linjetrafik (inklusive skollinjer) på egen hand.

6.11 Växelvis boende

- Vårdnadshavare kan ansöka om elevresor för sitt barn vid växelvis boende.
- Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens.
- Elevresor beviljas inte till en vårdnadshavare i en annan kommun.
- Vårdnadshavare ska kunna visa hur boendet är upplagt till exempel genom att lämna in ett fast schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang.
- När en elev blir 18 år och myndig, upphör rätten till växelvisa elevresor.

Definitioner och begrepp

Avståndet vid avståndsmätning innebär den kortaste farbara vägen. Med farbar väg menas den väg där du får gå eller cykla.

Busskort vald skola innebär kostnadsfria resor till och från skolan med befintlig linjetrafik. Busskort vald skola kan inte jämföras med skolskjuts enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut.

Elevresor i gymnasiet är kostnadsfria resor till och från skolan med befintlig linjetrafik. Elevresor kan inte jämföras med skolskjuts enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut.

Elevens hem är den bostadsfastighet där eleven är folkbokförd eller vid växelvis boende där respektive vårdnadshavare är folkbokförd. Med hemmet jämföras familjehem, hem för vård eller boende (HVB), korttidsboende samt stöd- eller kontaktfamilj, om boendet är varaktigt och resa till och från skolan inte tillgodoses på annat sätt.

Hållplatsavstånd är den kortaste kombinerade gång-, cykel- och/eller bilvägen från bostaden till hållplatsen.

Korttidstillsyn är en form av tillsyn i anslutning till skoldagen och under lov för barn över 12 år med funktionsnedsättning som omfattas av LSS.

Korttidsvistelse innebär att ett barn med funktionsnedsättning tillfälligt vistas utanför sitt hem, exempelvis i ett korttidsboende eller en stödfamilj.

Medresenär är en myndig person som kan följa med eleven i skoltaxin för att skapa en trygg resa.

Linjetrafik är persontransporter med buss som är allmänt tillgängliga. Linjetrafik har bestämda turer, avgår enligt en tidtabell och varje passagerare betalar en ersättning.

Prisbasbelopp avser ett belopp som varje år räknas fram av Statistiska centralbyrån (SCB) och beslutas av regeringen i enlighet med socialförsäkringsbalken (2010:110).

Resursenhet är en central särskild undervisningsgrupp, nivå 5, som är till för barn i behov av särskilt stöd i kommunal grundskola. Det kan även vara en fristående resursenhet som får resursenhetsersättning av Uppsala kommun. Resursenhet är inte att likställas med lokala särskilda undervisningsgrupper som erbjuds på vissa skolor.

Sammanhängande bostadsområde är ett område som i något avseende är avgränsat gentemot ett annat bostadsområde genom till exempel parkstråk eller skog eller genom att all tillfart till området sker från en och samma punkt.

Skolanknutet fritidshem eller fritidsklubb innebär att verksamheten drivs av den skola eleven är inskriven i.

Skollinjer avser busstransporter till och från en skola som sker huvudsakligen för skolans behov. Hit räknas inte taxitransporter.

Skolskjuts innebär transporter som anordnas av kommunen enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut för elever i förskoleklass, grundskola,

anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan, och/ eller skolskjutshållplatsen, om sådan skjuts behövs. Hänsyn tas till avstånd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet. Skolskjuts är inte av tillfällig natur, utan ska kunna planeras. Skolskjuts kan innebära resa med skollinje, linjetrafik eller taxi. Form av resa avgörs genom en individuell bedömning.

Skolskjutshållplats är den på- och avstigningsplats som bestämts av kommunen.

Skolskjutsområde är ett geografiskt område som inkluderar en eller flera kommunala grundskolor. Skolskjuts anordnas till en skola i elevens skolskjutsområde.

Skolväg avser den kortaste farbara kombinerade gång-, cykel- och/eller bilvägen från bostaden till skolan.

Särskild undervisningsgrupp är en central särskild undervisningsgrupp, nivå 4, som är till för barn i behov av särskilt stöd på kommunala grundskolor. Den är inte att likställa med lokala särskilda undervisningsgrupper som erbjuds på vissa skolor.

Särskilt anordnad transport syftar på de resor som anordnas för vissa gymnasieelever av Uppsala kommun. De genomförs exempelvis med taxi.

Tillfällig funktionsnedsättning är en skada till följd av olycksfall som beräknas vara en begränsad tid. Hit räknas till exempel arm- och benbrott, stukningar och dylikt.

Vald skola avser en kommunal skola utanför elevens skolskjutsområde eller en fristående skola där eleven placerats utifrån att vårdnadshavare önskat det. Vald skola är en skola där kommunen annars inte hade placerat eleven (se *Kriterier för placering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola*). Elever med vald skola kan utifrån avstånd ha rätt till busskort vald skola.

Växelvis boende innebär att en elev bor på två adresser. Båda adresserna ska vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser, varav den ena även är elevens folkbokföringsadress. Växelvis boende innebär att eleven bor ungefär lika mycket hos vardera vårdnadshavaren i ett regelbundet mönster. När en elev blir myndig, upphör rätten till växelvisa resor.

Ansvar

Utbildningsnämnden ansvarar för beslut om ändringar av styrdokumentet Kriterier för skolskjuts, busskort vald skola och elevresa.

Den chef i utbildningsförvaltningen som enligt utbildningsnämndens delegationsordning beslutar om skolskjuts, busskort vald skola och elevresa ansvarar för att detta styrdokument är aktuellt.

Relaterade dokument

Kriterier för placering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola

Dokumenthistorik

Datum	Dokumenthändelse
1995-11-27 (§ 228)	Antagen i kommunfullmäktige
1999-01-13 (§ 21)	Reviderad av kommunstyrelsen
2003-03-05 (§ 64)	Reviderad av gatu- och trafiknämnden
2006-06-15 (§ 93)	Reviderad av gatu- och trafiknämnden
2008-05-22 (§ 56)	Reviderad av gatu- och trafiknämnden
2011-06-15 (§ 69)	Reviderad av gatu- och trafiknämnden
2013-06-13 (§ 154)	Reviderad (BUN-2013-0998)
2015-12-16 (§ 244)	Reviderad (UBN-2015-4898)
2017-10-25 (§ 149)	Reviderad (UBN-2017-4021)
2018-03-21 (§ 29)	Reviderad (UBN-2018-1227)
2018-11-22 (§ 164)	Reviderad (UBN-2018-6709)
2019-06-19 (§ 121)	Reviderad (UBN-2019-4515)
2019-12-18 (§ 209)	Reviderad (UBN-2019-11132)
2024-09-25 (§)	Reviderad (UBN-2024-04912)

Bilaga

Skolskjuts och elevresa styrs av lagar, förordningar, föreskrifter och kommunala beslut.

Skollagen

- Skolskjuts i förskoleklass och grundskola behandlas i 9 kap. respektive 10 kap. i skollagen (2010:800).
- Skolskjuts i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola tas upp i 11 kap. respektive 18 kap. i skollagen.

Förordningar

- Förordningen (1970:340) om skolskjutsning anger regler och ansvar för de särskilt anordnade skolskjutsarna.
- I förordningen (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet finns bland annat bestämmelser om kör- och vilotider samt tidböcker vid skolskjutsning.
- I trafikförordningen (1998:1276) anges bland annat vilka regler som gäller för bältesanvändning och var det ska finnas information om antalet tillåtna passagerare i fordon.

Föreskrifter

- Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter (1988:17) om skolskjutsning anger vad som ska beaktas vid planering och anordnande av skolskjutsning.
- I Vägverkets föreskrifter om användning av bilbälten och av särskilda skyddsanordningar för barn (VFS 2006:135) anges hur bilbälten och skyddsanordningar ska användas.
- I Vägverkets föreskrifter om bilar och släpvagnar som dras av bilar (VFS 2003:22) finns bland annat regler för skyltars utformning på skolskjutsfordon och krav på bältesutrustning i bussar.

Kommunala beslut

- Det finns kommunala riktlinjer för trafiksäkerhetsåtgärder rörande skolvägar för elever i förskoleklass och grundskola (KF 2001-01-31, § 17).
- Kostnadsfria resor för vald förskoleklass och grundskola är ett kommunalt beslut (BUN 2008-0016-10).

Reglemente för skolskjuts och andra elevresor

Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola

Innehåll

1	Skolskjuts för elever i förskoleklass och grundskola.....	3
1.1	Styrdokument	3
1.2	Definitioner	4
1.3	Rätt till skolskjuts.....	5
1.4	Övriga regler för skolskjuts	7
2	Skolskjuts för elever i grundsärskola och gymnasiesärskola	10
2.1	Styrdokument	10
2.2	Definitioner	11
2.3	Rätt till skolskjuts.....	12
2.4	Övriga regler för skolskjuts	14
3	Elevresa för elever inom förskoleklass och grundskola.....	17
3.1	Styrdokument	17
3.2	Definitioner.....	17
3.3	Rätt till elevresa.....	17
3.4	Övriga regler för elevresa	18
4	Elevresa för elever i gymnasieskola.....	20
4.1	Styrdokument	20
4.2	Definitioner	20
4.3	Rätt till elevresa för gymnasieelever.....	20
4.4	Övriga regler för elevresa för gymnasieelever	21

Beslutat i kommunfullmäktige 1995-11-27 (§228)

Reviderat av kommunstyrelsen 1999-01-13 (§21), av gatu-och trafiknämnden 2003-03-05 (§64), 2006-06-15 (§93), 2008-05-22 (§56) och 2011-06-15 (§69) av barn- och ungdomsnämnden 2013-06-13 (§154) samt av utbildningsnämnden 2015-12-16 (§244), 2017-10-25 (§149), 2018-03-21 (§ 29), 2018-11-22 (§164), 2019-06-19 (§121) och 2019-12-18 (§ 209)

1 Skolskjuts för elever i förskoleklass och grundskola

1.1 Styrdokument

a. Lag

Hemkommunen (i de flesta fall folkbokföringskommunen) är skyldig att anordna skolskjuts för sina elever.

Rätten till kostnadsfri skolskjuts i förskoleklass och grundskolan regleras i 9 kap. 15 b och 21 a §§ respektive 10 kap. 32 och 40 §§ (2010:800).

Av nämnda bestämmelser framgår att elever i förskoleklass och grundskola med **offentlig huvudman** har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hemtill den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till:

- färdvägens längd
- trafikförhållanden
- elevens funktionsnedsättning
- någon annan särskild omständighet

Denna rätt gäller inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen dock anordna skolskjuts även i dessa fall.

Hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående förskoleklass och grundskola inom kommunen i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

I 9 kap. 15 c § och 10 kap. 33 § skollagen finns bestämmelser om skolskjuts i vissa fall för elever som går i en annan kommuns skola än hemkommunen. En elev som med stöd av 9 kap. 13 § respektive 10 kap. 25 § skollagen går i en annan kommuns förskoleklass eller grundskola och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt 9 kap. 15 § *första stycket* skollagen respektive 10 kap. 33 § *första stycket* skollagen. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun.

Rätten till skolskjuts gäller enligt ovan paragrafer barn och elever som har rätt att bli mottagna i förskoleklass och grundskola som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl för att gå i den kommunens förskoleklass eller grundskola.

Rätten till skolskjuts gäller enligt ovan paragrafer också elever i *grundskola* som vistas i ett hem för vård eller boende som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning och som därmed har rätt att bli mottagen i en grundskola i den kommun där eleven vistas.

b. Förordningar

Förordningen (1970:340) om skolskjutsning anger regler och ansvar för de särskilt anordnade skolskjutsarna.

I förordningen (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet finns bl.a. bestämmelser om kör- och vilotider samt tidböcker vid skolskjutsning.

I trafikförordningen (1998:1276) anges bl.a. vilka regler som gäller för bältesanvändning och var det ska finnas information om antalet tillåtna passagerare i fordon.

c. Föreskrifter

Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter (1988:17) om skolskjutsning anger vad som ska beaktas vid planering och anordnande av skolskjutsning.

I Vägverkets föreskrifter om användning av bilbälten och särskilda skyddsanordningar för barn (VFS 2006:135) anges hur bilbälten och skyddsanordningar ska användas.

I Vägverkets föreskrifter om bilar och släpvagnar som dras av bilar (VFS 2003:22) finns bl.a. regler för skyltars utformning på skolskjutsfordon och krav på bältesutrustning i bussar.

d. Kommunala beslut om skolskjuts

Det finns kommunala riktlinjer för trafiksäkerhetsåtgärder rörande skolvägar för elever i förskoleklass och grundskola (KF 2001-01-31, § 17).

Elever med färdtjänst

För elever med rätt till studiehjälp som beviljats färdtjänst ska resan mellan bostad och skola anordnas av skolan, varför färdtjänst ej får användas för dessa resor.

1.2 Definitioner

Med **skolskjuts** avses transporter som anordnas av kommunen enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut för elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskolan. Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan, och/eller skolskjutshållplatsen, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Se under avsnitt 1.4 *Övriga regler för skolskjuts* för regler för skolskjuts.

Med **elevresa** avses kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik som inte är att jämföras med skolskjuts enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut.

Med **skolskjutsområde** avses det geografiska området som hör till den skola dit skolskjutsen går.

Med **vald skola** avses en skola utanför skolskjutsområdet samt en fristående skola där eleven placerats utifrån att vårdnadshavare önskat det, det vill säga ett val av skola där kommunen annars inte placerat eleven (se *Reglementet för skolplacering i förskoleklass och grundskola*). Elever med vald skola kan utifrån avstånd ha rätt till elevresa (se avsnitt 3 *Elevresa för elever inom förskoleklass och grundskola*).

Med **skollinjer** avses busstransporter som sker huvudsakligen för skolans behov. Hit räknas inte taxitransporter.

Med **linjetrafik** avses persontransporter med allmänna kommunikationer.

Med **skolväg** avses den kortaste farbara kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till skolan.

Med **hemmet** avses den bostadsfastighet där eleven är folkbokförd eller vid växelvis boende där respektive vårdnadshavare är folkbokförd.

Med hemmet jämställs hem för vård eller boende (HVB), korttidsboende, familjehem samt stöd-/kontaktfamilj om boendet är varaktigt och resa till och från skolan inte tillgodoses på annat sätt.

Med **skolskjutshållplats** avses den på- och avstigningsplats som bestämts av kommunen.

Med **hållplatsavstånd** avses kortaste kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till hållplatsen.

Med **sammanhängande bostadsområde** avses ett område som i något avseende är avgränsat gentemot ett annat bostadsområde genom t.ex. parkstråk, skog mot annan närliggande bebyggelse eller genom att all tillfart till området sker från en och samma punkt.

Med **växelvis boende** avses att en elev bor på två adresser. De båda adresserna ska vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens folkbokföringsadress. Växelvis boende innebär att eleven bor ungefär lika mycket hos vardera vårdnadshavare i ett regelbundet mönster.

Med **tillfällig funktionsnedsättning** avses skada till följd av olycksfall som beräknas vara en begränsad tid. Hit räknas t.ex. arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt.

Med **samordnad resa** menas att resan upphandlas genom samordning mellan skolorna för att hålla kostnaderna nere.

Med **skolanknutet fritidshem eller fritidsklubb** menas att verksamheten drivs av den skola eleven är inskriven vid.

Med **skolans fastighet** menas den adress där skolans huvudbyggnad ligger och som är skolans officiella adress.

1.3 Rätt till skolskjuts

a. Färdvägens längd

Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan för elever i:

- förskoleklass om skolvägen överstiger 2 km
- årskurserna 1 – 3 om skolvägen överstiger 2 km
- årskurserna 4 – 9 om skolvägen överstiger 4 km

Elever boende i ett sammanhängande bostadsområde behandlas lika vad gäller rätten till skolskjuts. Avståndet till skolan kan då för de närmast boende understiga ovan angivna avstånd.

Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolskjutshållplatsen för elever i:

- förskoleklass om hållplatsavståndet överstiger 2 km

- årskurserna 1 - 3 om hållplatsavståndet överstiger 2 km
- årskurserna 4 - 9 om hållplatsavståndet överstiger 3 km

Avståndsmätning

Avståndet mellan hemmet och skolan mäts i kommunens digitala skolskjutssystem (GIS). Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och skolans huvudingång.

Kartunderlaget för vägarna hämtas från nationella vägdatan (NVDB) och kommunens egna kartor.

Vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan tas inte hänsyn till att undervisningen kan bedrivas i olika lokalerskilda från skolans huvudadress.

Vid avståndsmätning för elever som har rätt till skolskjuts tas hänsyn till trafikförhållanden.

b. Trafikförhållanden

Trafiksäkerhetsbedömning - allmänt

Vid bedömningen av om en elev har rätt till skolskjuts på grund av trafikförhållanden görs det en trafiksäkerhetsbedömning. Trafiksäkerhetsbedömningar bör omprövas minst årligen eller oftare om omständigheterna så kräver. Kommunen kan på grund av bristande trafiksäkerhet för den enskilda eleven besluta om undantag från avståndsnormen.

Trafiksäkerhetsbedömning - vinterskjuts

En elev kan ges rätt till skolskjuts under vintern om trafiksäkerheten försämras avsevärt, t.ex. genom att vägbredden minskar på grund av oplogade vägrenar eller att sikten för fordon på en krokig eller backig väg sätts ned på grund av mörker. Kyla, blåst och/eller mörk skog ligger inte till grund för trafiksäkerhetsbedömningen vid beviljandet av vinterskjuts.

Tiden för vinterskjuts kan fastställas som en viss period av året, t.ex. 1 november - 31 mars, men kan också bedömas med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet.

Skoltransportens körväg

Planerad skolskjuts ska inte göra avvikelser från den rakaste färdväg om det inte motiveras av gällande skolskjutsregler. När utvikningar ("skaftkörningar") görs ska dessa hållas så korta som är praktiskt möjligt för att inte körtiderna för andra elever ska förlängas mer än nödvändigt. Eventuella utvikningar bör beslutas för högst ett år i taget så att förändrade omständigheter kontinuerligt tas med i bedömningen.

Enskild väg

Skolskjuts trafikerar enskild väg endast om denna är av godtagbar kvalitet, så att normal hastighet och därmed rimliga körtider kan hållas utan att risk för skador på skolskjutsfordon uppstår.

Om vägunderhållet väsentligen eftersatts ställs skolskjutsen in och ansvaret för skoltransporten övergår till vårdnadshavarna. De återopade bristerna ska skriftligen dokumenteras. Inställd transport återupptas inte innan bristerna, genom förnyad besiktning, konstaterats avhjälpta.

c. Elevens funktionsnedsättning

Fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på olycksfall

Om en elev, av medicinska eller psykiska skäl, har behov av skolskjuts ska behovet styrkas av läkare eller psykolog. I utlåtande från läkare, psykolog eller annan relevant profession ska det framgå hur funktionsnedsättningen innebär ett behov av skolskjuts för att ta sig till och från skolan. Skolskjuts kan även ges under en begränsad period om eleven kan visa på behov av skolskjuts på grund av medicinska skäl som inte kan hänföras till olycksfall.

Olycksfall

Kommunen svarar inte för skolskjuts vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt. Kommunens försäkring av elever i förskola, förskoleklass, grundskola och grundsärskola täcker kostnader för resor mellan bostaden och skolan i de fall eleven har ett sådant behov på grund av en tillfällig funktionsnedsättning som är en följd av olycksfallet.

Om elevens vårdnadshavare så önskar ska skolan hjälpa till med skadeanmälan, kontakt med kommunens försäkringsbolag och eventuellt med förslag på hur skjutsen kan ordnas.

d. Annan särskild omständighet

Kommunen kan vid annan särskild omständighet besluta om rätt till skolskjuts.

Annan särskild omständighet kan vara en kombination av orsaker som var för sig inte ärtillräckligt skäl för rätt till skolskjuts.

e. Val av skola

Om en elev valt en annan förskoleklass eller grundskola än den där eleven annars skulle ha placerats (se definition av *vald skola* i avsnitt 1.2), är eleven berättigad till skolskjuts till den valda skolan om eleven uppfyller villkoren under avsnitt 1.3 a eller b (färdvägens längd eller trafikförhållanden i förhållande till den valda skolan) och det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Det betyder att eleven har rätt till skolskjuts till den valda skolan om det inte innebär merkostnader för kommunen jämfört med om eleven gått i den skola där eleven annars skulle ha placerats, inom skolskjutsområdet. Rätten till skolskjuts enligt denna punkt innebär inte en skyldighet för kommunen att lägga om buslinjer.

Elever med vald skola som inte har rätt till skolskjuts kan ha rätt till elevresa utifrån avstånd (se avsnitt 3 *Elevresa för elever inom förskoleklass och grundskola*).

När det gäller elever som omfattas av avsnitt 1.3 c eller d (elevens funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet) har dessa elever rätt till skolskjuts även om det innebär merkostnader för kommunen.

1.4 Övriga regler för skolskjuts

a. Former för skolskjuts

Skolskjuts kan ske på olika sätt, exempelvis med skollinjer, linjetrafik eller taxi. Vilken form som blir aktuell i det enskilda fallet avgörs vid en individuell bedömning.

b. Beslut om skolskjuts

Individuell prövning och beslut om skolskjuts sker efter ansökan från vårdnadshavare samt inför varje nytt läsår.

Omprövning av beslut kan göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till skolskjuts, t.ex. ändrad folkbokföring eller byte av skola.

c. Samordning av skolskjuts

Rätten till skolskjuts innebär inte att sådan skjuts måste anordnas från bostadsadressen till den plats där utbildningen bedrivs eller att skolskjutsen måste anpassas till varje elevs skoltider. Kommunen kan samordna skolskjutsverksamheten och anvisa elever till särskildaskolskjutshållplatser.

d. Ensamåkning i taxi

Om en elev har behov av att åka ensam i taxi för att kunna utnyttja sin rätt till skolskjuts, ska behovet styrkas av läkare eller psykolog.

e. Taxivärd

Om en elev har behov av taxivärd för att kunna utnyttja sin rätt till skolskjuts, och behovet inte tillgodoses på annat sätt (t.ex. genom insats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade), ska behovet styrkas av läkare eller psykolog.

f. Självskjuts

Kommunen kan i undantagsfall tillgodose elevens behov av skolskjuts genom att betala självskjutsersättning enkel väg. Ersättningen följer Skatteverkets normer för skattefri ersättning för resa med egen bil. Ersättning betalas inte ut retroaktivt.

g. Växelvis boende

Vårdnadshavare har rätt att ansöka om skolskjuts för sitt barn vid växelvis boende, enligt definitionen i avsnitt 1.2, om villkoren för skolskjuts i övrigt är uppfyllda.

Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens. Vårdnadshavare som begär skolskjuts vid växelvis boende ska kunna visa hur boendet är upplagt t.ex. genom att ge in ett fast schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang. Skolskjuts anordnas inte till en vårdnadshavare i annan kommun.

h. Korttidsboende, hem för vård eller boende (HVB), familjehem samt stöd-/kontaktfamilj

Vid korttidsboende samt boende i HVB, familjehem eller hos stöd-/kontaktfamilj ska vårdnadshavare inkomma med underlag som styrker boendet. Beslut fattas efter individuell prövning.

i. Skolskjuts mellan kommuner

Skolskjuts till andra kommuners skolor anordnas endast i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Skolskjuts anordnas inte till en vårdnadshavare i annan kommun.

Elever som med stöd av skollagen går i en annan kommuns skola än hemkommunen och behöver övernatta i den kommunen (se avsnitt 1.1 a) har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma

förutsättningar som gäller för elever som bor i den kommunen. Det är i dessa fall kommunen som anordnar utbildningen, inte hemkommunen, som ska se till att skolskjuts anordnas.

j. Skolskjuts för elever i fritidshem och fritidsklubb

Elever har inte rätt till skolskjuts mellan bostaden och fritidshemmet eller fritidsklubben.

k. Ansvar

Det generella ansvaret för enskilda barns färd till skolan ligger i grunden hos vårdnadshavarna. Om barnet beviljats skolskjuts har vårdnadshavarna ansvaret för eleven till dess eleven stigit på skolskjutsen på morgonen. Om eleven missar skolskjutsen har vårdnadshavarna ansvaret för att eleven kommer till skolan. Efter skolans slut övertar vårdnadshavarna ansvaret för eleven då denna stiger av skolskjutsen.

l. Extrabeställning av skolskjuts

Beställning ska göras av kommunen. Resa som beställs av vårdnadshavare ersätts inte av kommunen.

m. Indragning av skolskjuts

Skolskjuts kan ställas in på en väg eller del av en väg om vägen inte är framkomlig eller om det är riskabelt att färdas på vägen. Detta kan t.ex. bli aktuellt när det förekommer väg- och byggnadsarbeten eller vid halka. Ersättningskjuts anordnas i sådana fall inte.

n. Samordnad resa till och från fritidshem eller korttidstillsyn i särskilda fall för elever i centrala resursenheter

Elever i centrala resursenheter har rätt till kostnadsfri samordnad resa till och från skolanknutet fritidshem på samma grunder som grundsärskolans elever (se avsnitt 2.4n).

o. Samordnad resa till och från fritidshem eller korttidstillsyn i särskilda fall för elever i förskoleklass och grundskola

En elev i förskoleklass eller grundskola som har beviljats korttidstillsyn utifrån LSS har rätt till kostnadsfri samordnad hemresa från verksamheten till hemmet eller korttidsvistelsen (korttidshem, stödfamilj). Under skollov ska samordnad resa anordnas även från hemmet eller korttidsvistelsen till fritidshemmet eller korttidstillsynen.

För att beviljas en sådan resa ska beslutet om korttidstillsyn styrkas.

2 Skolskjuts för elever i grundskola och gymnasieskola

2.1 Styrdokument

a. Lag

Hemkommunen (i de flesta fall folkbokföringskommunen) är skyldig att anordna skolskjuts för sina elever.

Rätten till kostnadsfri skolskjuts i grundskolan regleras i 11 kap. 31 och 39 §§ skollagen (2010:800). För gymnasieskolan finns regler om skolskjuts i 18 kap. 30 och 35 §§ nämnda lag.

Av nämnda bestämmelser framgår att elever i grundskola och gymnasieskola med **offentlig huvudman** har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till:

- färdvägens längd
- trafikförhållanden
- elevens funktionsnedsättning
- någon annan särskild omständighet

Denna rätt gäller inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen dock anordna skolskjuts även i dessa fall.

Hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående grundskola inom kommunen i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

I 11 kap. 32 § och 18 kap. 31 § skollagen finns bestämmelser om skolskjuts i vissa fall för elever som går i en annan kommuns grundskola eller gymnasieskola än hemkommunen. En elev som med stöd av 11 kap. 25 § respektive 19 kap. 35–37 §§ skollagen går i en annan kommuns grundskola eller gymnasieskola och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt 11 kap. 32 § första stycket skollagen respektive 18 kap. 31 § första stycket skollagen. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun.

Rätten till skolskjuts gäller enligt ovan paragrafer elever som har rätt att bli mottagna i en *grundskola* som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl för att gå i den kommunens grundskola.

Rätten till skolskjuts gäller enligt ovan paragrafer också de elever i grundskola och gymnasieskola som vistas i ett hem för vård eller boende som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning och som därmed har rätt att bli mottagna i grundskola respektive gymnasieskola i den kommun där de vistas.

Elever i gymnasieskola i annan kommun kan även i andra fall ha rätt till skolskjuts om de med anledning av utbildningen behöver övernatta i den kommunen.

b. Förförordningar

Förförordningen (1970:340) om skolskjutsning anger regler och ansvar för de särskilt anordnade skolskjutsarna.

I förförordningen (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet finns bl.a. bestämmelser om kör- och vilotider samt tidböcker vid skolskjutsning.

I trafikförförordningen (1998:1276) anges bl.a. vilka regler som gäller för bältesanvändning och var det ska finnas information om antalet tillåtna passagerare i fordon.

c. Föreskrifter

Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter (1988:17) om skolskjutsning anger vad som ska beaktas vid planering och anordnande av skolskjutsning.

I Vägverkets föreskrifter om användning av bilbälten och särskilda skyddsanordningar för barn (VFS 2006:135) anges hur bilbälten och skyddsanordningar ska användas.

I Vägverkets föreskrifter om bilar och släpvagnar som dras av bilar (VFS 2003:22) finns bl.a. regler för skyltars utformning på skolskjutsfordon och krav på bältesutrustning i bussar.

d. Kommunala beslut om skolskjuts

Det finns kommunala riktlinjer för trafiksäkerhetsåtgärder rörande skolvägar för elever i förskoleklass och grundskola (KF 2001-01-31, § 17).

Ersättning för elever med fritidshemsplacering

Om elev i gymnasieskolan av kommunen anvisats fritidshem utom gångavstånd från skolan utgår ersättning för resa eller särskilt anordnad transport mellan skolan och fritidshemmet.

Dessa elever medges även kostnadsfria resor från fritidshemmet till bostaden under förutsättning att dessa samordnas med resorna för andra elever i gymnasieskolan eller grundskolan.

2.2 Definitioner

Med **skolskjuts** avses transporter som anordnas av kommunen enligt skollagen, skolskjutsförförordningen och kommunala beslut för elever i förskoleklass, grundskola, grundskola och gymnasieskolan. Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan, och/eller skolskjutshållplatsen, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Se under avsnitt 2.4 *Övriga regler för skolskjuts* för former för skolskjuts.

Med **vald skola** avses en fristående skola där eleven placerats utifrån att vårdnadshavare önskat det, det vill säga ett val av skola där kommunen annars inte placerat eleven (se *Reglementet för skolplacering i förskoleklass och grundskola*).

Med **skollinjer** avses busstransporter som sker huvudsakligen för skolans behov. Hit räknas inte taxitransporter.

Med **linjetrafik** avses persontransporter med allmänna kommunikationer.

Med **skolväg** avses den kortaste farbara kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till skolan.

Med **hemmet** avses den bostadsfastighet där eleven är folkbokförd eller vid växelvis boende där respektive vårdnadshavare är folkbokförd.

Med hemmet jämställs hem för vård eller boende (HVB), korttidsboende, familjehem samt stöd-/kontaktfamilj om boendet är varaktigt och resa till och från skolan inte tillgodoses på annat sätt.

Med **skolskjutshållplats** avses den på- och avstigningsplats som bestämts av kommunen.

Med **hållplatsavstånd** avses kortaste kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till hållplatsen.

Med **sammanhängande bostadsområde** avses ett område som i något avseende är avgränsat gentemot ett annat bostadsområde genom t.ex. parkstråk, skog mot annan närliggande bebyggelse eller genom att all tillfart till området sker från en och samma punkt.

Med **växelvis boende** avses att en elev bor på två adresser. De båda adresserna ska vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens folkbokföringsadress. Växelvis boende innebär att eleven bor ungefär lika mycket hos vardera vårdnadshavare i ett regelbundet mönster.

Med **tillfällig funktionsnedsättning** avses skada till följd av olycksfall som beräknas vara en begränsad tid. Hit räknas t.ex. arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt.

Med **samordnad resa** menas att resan upphandlas genom samordning mellan skolorna för att hålla kostnaderna nere.

Med **skolanknutet fritidshem eller fritidsklubb** menas att verksamheten drivs av den skola eleven är inskriven vid.

Med **skolans fastighet** menas den adress där skolans huvudbyggnad ligger och som är skolans officiella adress.

2.3 Rätt till skolskjuts

a. Färdvägens längd

Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan för elever i:

- årskurserna 1 – 3 om skolvägen överstiger 2 km
- årskurserna 4 – 9 om skolvägen överstiger 4 km
- gymnasieskola om skolvägen överstiger 6 km

Elever boende i ett sammanhängande bostadsområde behandlas lika vad gäller rätten till skolskjuts. Avståndet till skolan kan då för de närmast boende understiga ovan angivna avstånd.

Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolskjutshållplatsen för elever i:

- årskurserna 1 - 3 om hållplatsavståndet överstiger 2 km
- årskurserna 4 - 9 om hållplatsavståndet överstiger 3 km

För elever i grund- och gymnasieskolan görs en individuell bedömning av elevens behov av skolskjuts och färdvägens längd. Eleven kan ges rätt till skolskjuts utifrån andra grunder, även om avståndet till skolan understiger ovan angivna avstånd.

Avståndsmätning

Avståndet mellan hemmet och skolan mäts i kommunens digitala skolskjutssystem (GIS). Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och skolans huvudingång.

Kartunderlaget för vägarna hämtas från nationella vägdatan (NVDB) och kommunens egna kartor.

Vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan tas inte hänsyn till att undervisningen kan bedrivas i olika lokaler skilda från skolans huvudadress.

Vid avståndsmätning för elever som har rätt till skolskjuts tas hänsyn till trafikförhållanden.

b. Trafikförhållanden

Trafiksäkerhetsbedömning - allmänt

Vid bedömningen av om en elev har rätt till skolskjuts på grund av trafikförhållanden görs det en trafiksäkerhetsbedömning. Trafiksäkerhetsbedömningar bör omprövas minst årligen eller oftare om omständigheterna så kräver. Kommunen kan på grund av bristande trafiksäkerhet för den enskilda eleven besluta om undantag från avståndsnormen.

Trafiksäkerhetsbedömning - vinterskjuts

En elev kan ges rätt till skolskjuts under vintern om trafiksäkerheten försämrats avsevärt, t.ex. genom att vägbredden minskar på grund av oplogade vägrenar eller att sikten för fordon på en krokig eller backig väg sätts ned på grund av mörker. Kyla, blåst och/eller mörk skog ligger inte till grund för trafiksäkerhetsbedömningen vid beviljandet av vinterskjuts.

Tiden för vinterskjuts kan fastställas som en viss period av året, t.ex. 1 november - 31 mars, men kan också bedömas med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet.

Skoltransportens körväg

Planerad skolskjuts ska inte göra avvikelser från den rakaste färdväg om det inte motiveras av gällande skolskjutsregler. När utvikningar ("skaftkörningar") görs ska dessa hållas så korta som är praktiskt möjligt för att inte körtiderna för andra elever ska förlängas mer än nödvändigt. Eventuella utvikningar bör beslutas för högst ett år i taget så att förändrade omständigheter kontinuerligt tas med i bedömningen.

Enskild väg

Skolskjuts trafikerar enskild väg endast om denna är av godtagbar kvalitet, så att normal hastighet och därmed rimliga körtider kan hållas utan att risk för skador på skolskjutsfordon uppstår.

Om vägunderhållet väsentligen eftersatts ställs skolskjutsen in och ansvaret för skoltransporten övergår till vårdnadshavarna. De åberopade bristerna ska skriftligen dokumenteras. Inställd transport återupptas inte innan bristerna, genom förnyad besiktning, konstaterats avhjälpta.

c. Elevens funktionsnedsättning

Fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på olycksfall

Om en elev, av medicinska eller psykiska skäl, har behov av skolskjuts ska behovet styrkas av läkare eller psykolog. I utlåtande från läkare, psykolog eller annan relevant profession ska det framgå hur funktionsnedsättningen innebär ett behov av skolskjuts för att ta sig till och från skolan. Skolskjuts kan även ges under en begränsad period om eleven kan visa på behov av skolskjuts på grund av medicinska skäl som inte kan hänföras till olycksfall.

Olycksfall

Kommunen svarar inte för skolskjuts vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt. Kommunens försäkring av elever i förskola, förskoleklass, grundskola och grundskola täcker kostnader för resor mellan bostaden och skolan i de fall eleven har ett sådant behov på grund av en tillfällig funktionsnedsättning som är en följd av olycksfallet.

Om elevens vårdnadshavare så önskar ska skolan hjälpa till med skadeanmälan, kontakt med kommunens försäkringsbolag och eventuellt med förslag på hur skjutsen kan ordnas.

d. Annan särskild omständighet

Kommunen kan vid annan särskild omständighet besluta om rätt till skolskjuts.

Annan särskild omständighet kan vara en kombination av orsaker som var för sig inte är tillräckligt skäl för rätt till skolskjuts.

e. Val av skola

Elever som går i fristående grundskolor kan utifrån funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet ha rätt till skolskjuts även om det innebär merkostnader för kommunen i jämförelse med om eleven placerats i en kommunal grundskola.

2.4 Övriga regler för skolskjuts

a. Former för skolskjuts

Skolskjuts kan ske på olika sätt, exempelvis med skollinjer, linjetrafik eller taxi. Vilken form som blir aktuell i det enskilda fallet avgörs vid en individuell bedömning.

b. Beslut om skolskjuts

Individuell prövning och beslut om skolskjuts sker efter ansökan från vårdnadshavare samt inför varje nytt läsår.

Omprövning av beslut kan göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till skolskjuts, t.ex. ändrad folkbokföring eller byte av skola.

c. Samordning av skolskjuts

Rätten till skolskjuts innebär inte att sådan skjuts måste anordnas från bostadsadressen till den plats där utbildningen bedrivs eller att skolskjutsen måste anpassas till varje elevs skoltider. Kommunen kan samordna skolskjutsverksamheten och anvisa elever till särskilda skolskjutshållplatser.

d. Ensamåkning i taxi

Om en elev har behov av att åka ensam i taxi för att kunna utnyttja sin rätt till skolskjuts, ska behovet styrkas av läkare eller psykolog.

e. Taxivärd

Om en elev har behov av taxivärd för att kunna utnyttja sin rätt till skolskjuts, och behovet inte tillgodoses på annat sätt (t.ex. genom insats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade), ska behovet styrkas av läkare eller psykolog.

f. Självskjuts

Kommunen kan i undantagsfall tillgodose elevens behov av skolskjuts genom att betala självskjutsersättning enkel väg. Ersättningen följer Skatteverkets normer för skattefri ersättning för resa med egen bil. Ersättning betalas inte ut retroaktivt.

g. Växelvis boende

Vårdnadshavare har rätt att ansöka om skolskjuts vid växelvis boende, enligt definitionen i avsnitt 2.2, om villkoren för skolskjuts i övrigt är uppfyllda.

Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens. Vårdnadshavare som begär skolskjuts vid växelvis boende ska kunna visa hur boendet är upplagt t.ex. genom att ge in ett fast schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang. Skolskjuts anordnas inte till en vårdnadshavare i annan kommun.

h. Korttidsboende, hem för vård eller boende (HVB), familjehem samt stöd-/kontaktfamilj

Vid korttidsboende samt boende i HVB, familjehem eller hos stöd-/kontaktfamilj ska vårdnadshavare inkomma med underlag som styrker boendet. Beslut fattas efter individuell prövning.

i. Skolskjuts mellan kommuner

Skolskjuts till andra kommuners skolor anordnas endast i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Skolskjuts anordnas inte till en vårdnadshavare i annan kommun.

Elever som med stöd av skollagen går i en annan kommuns skola än hemkommunen och behöver övernatta i den kommunen (se avsnitt 2.1 a) har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som bor i den kommunen. Det är i dessa fall kommunen som anordnar utbildningen, inte hemkommunen, som ska se till att skolskjuts anordnas.

j. Skolskjuts för elever i fritidshem och fritidsklubb

Elever har inte rätt till skolskjuts mellan bostaden och fritidshemmet eller fritidsklubben.

k. Ansvar

Det generella ansvaret för enskilda barns färd till skolan ligger i grunden hos vårdnadshavarna. Om barnet beviljats skolskjuts har vårdnadshavarna ansvaret för eleven till dess eleven stigit på skolskjutsen på morgonen. Om eleven missar skolskjutsen har vårdnadshavarna ansvaret för att eleven kommer till skolan. Efter skolans slut övertar vårdnadshavarna ansvaret för eleven då denna stiger av skolskjutsen.

l. Extrabeställning av skolskjuts

Beställning ska göras av kommunen. Resa som beställs av vårdnadshavare ersätts inte av kommunen.

m. Indragning av skolskjuts

Skolskjuts kan ställas in på en väg eller del av en väg om vägen inte är framkomlig eller om det är riskabelt att färdas på vägen. Detta kan t.ex. bli aktuellt när det förekommer väg- och byggnadsarbeten eller vid halka. Ersättningsskjuts anordnas i sådana fall inte.

n. Samordnad resa till och från fritidshem eller korttidstillsyn i särskilda fall

Grundskoleelever och gymnasieskoleelever i fritidshem eller med korttidstillsyn har rätt till kostnadsfri samordnad hemresa från verksamheten till hemmet eller korttidsvistelsen (korttidshem, stödfamilj). Under skollov ska samordnad resa anordnas även från hemmet eller korttidsvistelsen till fritidshemmet eller korttidstillsynen.

3 Elevresa för elever inom förskoleklass och grundskola

3.1 Styrdokument

a. Kommunala beslut om elevresa

Elever i Uppsala kommun som går i förskoleklass, grundskola eller grundsärskola erbjuds kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik (busskort) till vald skola om vissa avståndsvillkor är uppfyllda (BUN- 2008-0016.10). Den kostnadsfria resan kan också göras med befintliga skollinjer.

Kostnadsfria resor för elever som inte har rätt till skolskjuts regleras *inte* i skollagen.

3.2 Definitioner

Med **elevresa** avses kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik som inte är att jämställa med skolskjuts enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut.

Med **vald skola** avses en skola utanför skolskjutsområdet samt en fristående skola där eleven placerats utifrån att vårdnadshavare önskat det, det vill säga ett val av skola där kommunen annars inte placerat eleven (se *Reglementet för skolplacering i förskoleklass och grundskola*).

Med **skollinjer** avses busstransporter som sker huvudsakligen för skolans behov. Hit räknas inte taxitransporter.

Med **linjetrafik** avses persontransporter med allmänna kommunikationer.

Med **skolväg** avses den kortaste farbara kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till skolan.

Med **hemmet** avses den bostadsfastighet där eleven är folkbokförd eller vid växelvis boende där respektive vårdnadshavare är folkbokförd.

Med hemmet jämställs hem för vård eller boende (HVB), korttidsboende, familjehem samt stöd-/kontaktfamilj om boendet är varaktigt och resa till och från skolan inte tillgodoses på annat sätt.

Med **växelvis boende** avses att en elev bor på två adresser. De båda adresserna ska vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens folkbokföringsadress. Växelvis boende innebär att eleven bor ungefär lika mycket hos vardera vårdnadshavare i ett regelbundet mönster.

Med **skolans fastighet** menas den adress där skolans huvudbyggnad ligger och som är skolans officiella adress.

3.3 Rätt till elevresa

Elev som inte har rätt till skolskjuts enligt reglerna i avsnitt 1. *Skolskjuts för elever i förskoleklass och grundskola* kan ha rätt till elevresa, det vill säga kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik, oavsett vilken skola eleven väljer.

Detta gäller för elever i

- förskoleklass om den kortaste skolvägen överstiger 2 km
- årskurserna 1-3 om den kortaste skolvägen överstiger 2 km
- årskurserna 4-9 om den kortaste skolvägen överstiger 4 km

Elevresa kan även göras med befintliga skollinjer (skolbuss) i mån av plats.

Ett erbjudande om elevresa är inte att jämställa med skolskjuts. Det innebär att skolskjutsreglementets regler i avsnitt 1 om skolskjuts inte är tillämpliga.

Avståndsmätning

Avståndet mellan hemmet och skolan mäts i kommunens digitala skolskjutssystem (GIS). Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och skolans huvudingång.

Kartunderlaget för vägarna hämtas från nationella vägdatan (NVDB) och kommunens egna kartor

Vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan tas inte hänsyn till att undervisningen kan bedrivas i olika lokalerskilda från skolans huvudadress.

Vid bedömning av rätten till elevresa tas inte heller hänsyn till trafikförhållanden.

3.4 Övriga regler för elevresa

a. Former för elevresa

Elevresa ges i form av ett skolkort för resa med befintlig linjetrafik samt skollinjetrafik i mån av plats.

b. Beslut om elevresa

Beslut om elevresa sker utifrån avståndsmätningar i kommunens digitala skolskjutssystem (GIS). Nytt beslut om elevresa tas inför varje läsår eller efter ansökan från vårdnadshavare.

Omprövning av beslut kan göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till elevresa, t.ex. byte av folkbokföringsadress eller byte av skola.

c. Ansvar

Vårdnadshavarna har ansvaret för att bedöma om eleven är mogen att ta eget ansvar för resan med linjetrafik inklusive skollinjer.

d. Elevens funktionsnedsättning

Vårdnadshavare till elev med funktionsnedsättning kan ansöka om skolskjuts (se avsnitt 1 om skolskjuts).

Olycksfall

Kommunen svarar inte för elevresa vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt. Kommunens försäkring av elever i förskola, förskoleklass, grundskola och grundsärskola täcker kostnader för resor mellan bostaden och skolan i de fall eleven

har ett sådant behov på grund av en tillfällig funktionsnedsättning som ären följd av olycksfallet.

Om elevens vårdnadshavare så önskar ska skolan hjälpa till med skadeanmälan, kontakt med kommunens försäkringsbolag och eventuellt med förslag på hur skjutsen kan ordnas.

e. Växelvis boende

Vårdnadshavare har rätt att ansöka om elevresa vid växelvis boende, enligt definitionen ovan (se avsnitt 3.2), om villkoren för elevresa i övrigt är uppfyllda.

Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens. Vårdnadshavare som begär elevresa vid växelvis boende ska kunna visa hur boendet är upplagt t.ex. genom att ge in ett fast schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang. Elevresa anordnas inte till en vårdnadshavare i annan kommun.

f. Korttidsboende, hem för vård eller boende (HVB), familjehem samt stöd-/kontaktfamilj

Vid korttidsboende samt boende i HVB, familjehem eller hos stöd-/kontaktfamilj ska vårdnadshavare inkomma med underlag som styrker boendet. Beslut fattas efter individuell prövning.

g. Elevresa mellan kommuner

Rätt till elevresa, det vill säga kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik, gäller endast inom Uppsalakommun.

4 Elevresa för elever i gymnasieskola

4.1 Styrdokument

a. Lag

Enligt lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor ska kommunerna svara för kostnaderna för elevresor enligt vad som framgår av denna lag.

För en elev som har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen (1999:1395), ska den kommun som enligt 29 kap. 6 § skollagen (2010:800) är elevens hemkommun, ansvara för elevens kostnader för dagliga resor mellan bostaden och skolan. Ansvaret gäller för sådana resor där färdvägen är minst sex kilometer. Stödet ska ges kontant eller på annat lämpligt sätt enligt kommunens bestämmande. Om stödet ges kontant är kommunen inte skyldig att utge högre ersättning än vad som motsvarar 1/30 av basbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken för varje hel kalendermånad som eleven har kostnader för resor mellan bostaden och skolan. *Lag (2010:1250)*.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter för tillämpningen av denna lag. Sådana föreskrifter får innebära att kommunens ansvar för elevens resor begränsas.

b. Förordning

I förordningen (1991:1120) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor finns ytterligare bestämmelser om kommunernas ansvar för sådana resor. Kommunen får enligt förordningen bestämma hur resorna skall ske.

Utan hinder i den ovan nämnda lagen gäller att om resorna inte rimligen kan ske med annat kollektivt färdmedel än flyg skall kommunen ersätta eleven för hans resekostnader med skäligt belopp.

4.2 Definitioner

Med **skolans fastighet** menas den adress där skolans huvudbyggnad ligger och som är skolans officiella adress.

Med **bostad** avses den fastighet där eleven är folkbokförd.

Med **färdväg** avses kortaste kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till skolan.

Med **särskilt anordnad transport** avses de resor som anordnas av hemkommunen för vissa gymnasieelever exempelvis med taxi.

Med **basbelopp** avses vad som framgår av socialförsäkringsbalken (2010:110).

4.3 Rätt till elevresa för gymnasieelever

Hemkommunen ansvarar för kostnaderna för elevresor för elever som har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen (1999:1395). Studiehjälp lämnas längst till och med det första kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år.

Ersättning för elevresor ges för elev när avståndet från bostaden till skolan är minst 6 km.

Ersättningen för resor ges endast från den adress där eleven är folkbokförd.

Rätt till elevresa vid växelvis boende gäller inte för gymnasieelever.

Avståndsmätning

Avståndet mellan hemmet och skolan mäts i kommunens digitala skolskjutssystem (GIS). Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och skolans huvudingång.

Kartunderlaget för vägarna hämtas från nationella vägdatan (NVDB) och kommunens egna kartor.

Vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan tas inte hänsyn till att undervisningen kan bedrivas i olika lokaler skilda från skolans huvudadress.

Vid bedömning av elevresa tas inte heller hänsyn till trafikförhållanden.

4.4 Övriga regler för elevresa för gymnasieelever

h. Former för elevresor för gymnasieelever

Elevresor tillgodoses i form av ett skolkort för resa med befintlig linjetrafik. Rätt till skolskjuts har endast elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola.

Vid studier i annat län eller annan kommun som inte omfattas av Upplands lokaltrafiks skolkort utbetalas kontant ersättning månadsvis. Vid studieavbrott utgår sådan ersättning för påbörjad månad (se 4.4.c nedan).

i. Beslut om elevresor för gymnasieelever

Beslut om elevresa för gymnasieelever sker utifrån avståndsmätningar i kommunens digitala skolskjutssystem (GIS). Nytt beslut om elevresa tas utifrån avstånd inför varje läsår eller efter ansökan från vårdnadshavare eller elev som är över 18 år.

Omprövning av beslut kan göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till elevresa, t.ex. byte av folkbokföringsadress eller byte av gymnasieskola.

j. Elevresa mellan kommuner

Vid gymnasiestudier i annat län eller annan kommun som inte omfattas av Upplands lokaltrafiksskolkort utgår kontant ersättning som utbetalas månadsvis. Ersättningen är som mest 1/30 av basbeloppet enligt socialförsäkringsbalken. Elever som går i gymnasieskola i Stockholms stad får en ersättning som motsvarar kostnaden för ett UL/SL kort.

Vid studieavbrott utgår sådan ersättning för påbörjad månad.

k. Elevens funktionsnedsättning m.m.

Särskild anordnad transport för elever med funktionsnedsättning gäller endast inom Uppsala kommun. Om en elev, av medicinska eller psykiska skäl, har behov av busskort eller särskilt anordnad transport ska behovet styrkas av läkare eller psykolog. I utlåtande från läkare, psykolog eller annan relevant profession ska det framgå hur funktionsnedsättningen innebär ett behov av busskort eller särskilt anordnad transport för att ta sig till och från skolan. Busskort eller särskilt anordnad transport kan även ges

under en begränsad period om eleven kan visa på behov av det på grund av medicinska skäl som inte kan hänföras till olycksfall.

Olycksfall

Kommunen svarar inte för elevresa vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt. Kommunens försäkring av elever i gymnasieskolan täcker kostnader för resor mellan bostaden och skolan i de fall eleven har ett sådant behov på grund av en tillfällig funktionsnedsättning som ären följd av olycksfallet.

I. Samordnad resa till och från fritidshem eller korttidstillsyn i särskilda fall

En gymnasieelev som har beviljats ungdomsfritids eller korttidstillsyn utifrån LSS har rätt till kostnadsfri samordnad hemresa från verksamheten till hemmet eller korttidsvistelsen (korttidshem, stödfamilj). Under skollov ska samordnad resa anordnas även från hemmet eller korttidsvistelsen till fritidshemmet eller korttidstillsynen.

För att beviljas en sådan resa ska beslutet om ungdomsfritids/korttidstillsyn styrkas.